

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра психології
СИЛАБУС

ТЕХНОЛОГІЇ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНОГО ВПЛИВУ /
TECHNOLOGIES OF ART-THERAPEUTIC INFLUENCE

Інформація про викладача	
Викладач(-і)	Чайка Ірина
Науковий ступінь	доктор філософії в галузі психології
Вчене звання	-
Посада	доцент
Адреса кафедри	Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25, ауд.409
Контактний телефон	0677026388
E-mail:	kps@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua/course/index.php?categoryid=30
Консультації	Понеділок з 14:00 до 16:00
Інформація про освітній компонент	
Статус компоненту	Вибірковий
Освітній ступінь	Бакалавр
Навчальний рік	2026/2027
Анотація курсу	Освітній компонент «Технології арт-терапевтичного впливу» орієнтує здобувачів вищої освіти на узагальнення тенденцій психотерапевтичної допомоги різним категоріям населення. В центрі уваги питання набуття психологічної стійкості різними групами клієнтів. З метою професійної обізнаності майбутнім психологам пропонується аналіз основних проблем класичної та сучасної теорії арт-терапії: історія розвитку та становлення арт-терапії як самостійного напрямку психології; психологічні механізми впливу арт-терапії на психіку людини; організація арт-терапевтичного процесу; форми арт-терапевтичних сесій; символіка ліній та форм, кольорів в арт-терапії; арт-терапія та проєктивний малюнок; схема психологічного аналізу казок; етапи казкотерапії, можливості роботи з казками: форми і методи роботи з казками; механізми впливу музики на людину, застосування музичної терапії в індивідуальній та груповій роботі з клієнтами; поняття танцювальної терапії та її етапи; ключові характеристики пісочних картин; поєднання фототерапії, музикотерапії та танцювальної терапії у роботі з дітьми та дорослими.
Мова викладання	Українська

Результати навчання	Результатами вивчення освітнього компонента «Технології арттерапевтичного впливу» є сформоване професійне розуміння місця і можливостей психотерапевтичного сприяння різним категоріям населення з використанням арт-терапевтичних процедур. З цією метою будуть відпрацьовуватись навички інтеграції теорії, практики і наукових досліджень арт-терапії; психологічні механізми впливу арт-терапії на психіку людини та організація арт-терапевтичного процесу; діагностичні ознаки в арт-терапії. Посилена увага приділятиметься опануванню арт-терапевтичними техніками: значення символів та образів в арт-терапії.; особливості сприйняття продуктів творчості клієнтів в ізотерапії, можливості використання методу «Мандала»; прийоми складання казок, схема розвитку сюжету повної фантастичної пригодницької казки, особливості роботи казкотерапії з дітьми і дорослими; організація кабінету піскової терапії, ключові характеристики пісочних картин, ведення документації з пісочної терапії; можливості арт-терапії в роботі з людьми похилого віку, з дітьми з девіантною поведінкою, підлітками в умовах школи, з сім'ями «групи ризику», з вимушеними переселенцями, учасниками бойових дій у подоланні психічної травми.
---------------------	--

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
Тема 1. Арт-терапія як напрям психолого-педагогічної діяльності.	9	2	2	5	В, УД, Д	5
Тема 2. Історія розвитку арттерапії.	9	2	2	5	В, УД, Д	5
Тема 3. Основні методи арттерапії. Загальний огляд сучасної арт-терапії.	9	2	2	5	В, РПЗ	5
Тема 4. Арт-терапія в роботі з глибинним несвідомим.	9	2	2	5	В, УД, Т	5
Тема 5. Організація арттерапевтичного процесу.	9	2	2	5	В, РПЗ	5
Тема 6. Основні форми арттерапевтичної роботи та особливості взаємодії між психологом та клієнтом під час терапевтичної сесії	9	2	2	5	В, РПЗ	5
Тема 7. Арт-технології як засіб арт-терапії: вправи, методики, ігри	9	2	2	5	В, УД, Д	5

Тема 8. Асоціативний метод в арт-технології. Метафоричні асоціативні карти.	9	2	2	5	В, УД, Д	5
Тема 9. Загальні уявлення про ізотерапію. Психологічний вплив художніх матеріалів.	9	2	2	5	В, Т, Д	5
Тема 10. Поняття казкотерапії. Схема психологічного аналізу	9	2	2	5	В, Т, Д	5

казок. Етапи казкотерапії.						
Тема 11. Застосування піскової терапії в груповій психокорекції.	9	2	2	5	В, Т, Д	5
Тема 12. Кольоротерапія в системі психокорекційних методів сучасного психолога.	9	2	2	5	В, УД, Д	5
Тема 13. Мандалотерапія у психологічній діяльності та особливості роботи із центрованими малюнками.	9	2	2	5	В, УД, Д	5
Тема 14. Ігрова терапія та її психотерапевтичні можливості.	9	2	2	5	В, УД, Д	5
Тема 15. Фототерапія. Музикотерапія. Танцювальна терапія.	9	2	2	5	В, РПЗ	5
Тема 16. Застосування арттерапії в роботі з різними групами клієнтів.	9	2	2	5	В, УД, Д	5
Тема 17. Арт- терапія в роботі з сім'ями «групи ризику». Застосування арт-методів для корекції емоційних розладів учасників бойових дій.	9	2	2	5	В, Т, Д	5
Індивідуальне завдання	27			27	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100

Підсумковий контроль-екзамен

Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 3 бали. РПЗ – розв'язання практичних завдань – 2 бали. УД – участь у дискусії – 1 бали. Т – тестування – 1 бал. Д – доповідь – 1 бал. ІЗ – індивідуальні завдання – 15 балів (творчий проєкт / участь у наукових заходах). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів. Критерії оцінювання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти.
---	--

Основні літературні та інформаційні джерела	1. Білінська А. Я і війна : арт-альбом. Вінниця : [б. в.], 2023. 77 с. 2. Калька Н.М, Ковальчук З.Я. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посіб. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с. 3. Калька Н., Ковальчук З., Одинцова Г. Практикум з арт-терапії : навч.метод.посіб. Ч. 2. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 148 с. 4. Карта цінності: арт-терапія для пошуку опору і гармонії : зб. психол. технік / авт. Л. Підлипна та ін. ; вступ. ст. Л. Підлипної. Київ : 7БЦ, 2025. 294 с. 5. Мірошніченко О.А. Арт-технології : навч.-метод. посіб. Житомир : ТОВ «Видавничий дім Бук-Друк», 2024. 180 с. 6. Молнар Л. Використання арттерапевтичних методик у роботі практичного психолога : метод. посіб. Івано-Франківськ : Твори, 2023. 111 с. 7. Психолого-педагогічна допомога особистості засобами арттерапії: / Аліксійчук О.С. та ін. ; за заг. ред. Т. А. Ткачук, Н. О. Бочаріної ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди». Переяслав : Домбровська Я. М., 2020. 368 с.
---	---

	8. Татаріна О. Практикум з арт-терапії. Скриня майстра. Видав-во: АстамірВ., 2023. 224 с. 9. Техніки арттерапії в роботі кризового психолога з цивільним населенням в умовах війни : навч.-метод. посіб. / Красіна Г. та ін. ; за ред. Г. Красіної, К. Гавриловської. Харків : Захаренко В. В., 2023. 10. Техніки підтримки. Збірка арттерапевтичних вправ : метод. посіб. / під ред. Т. Курганської. Київ : 7БЦ, 2023. 316 с. 11. Титаренко Т.М., Дворник М.С. Як допомогти особистості в період переходу від війни до миру: соціально-психологічний супровід : практ. посіб. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022. 154 с. 12. Цільмак О. М. Практикум з арт-терапії : метод. реком. з підготовки до практич. занять. Одеса, 2025. 62 с.
--	--

Політика освітнього компонента

Організація навчання	Організація навчального процесу здійснюється відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти». Розроблено завдання для практичних занять з курсу, при викладанні застосовуються сучасні методи навчання; при виконанні завдань використовується автоматизована система управління навчанням MOODLE, передбачено виконання ситуаційних завдань та самостійної роботи. Зараховуються результати неформальної освіти.
----------------------	--

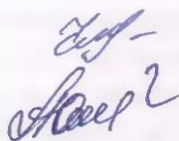
Інтеграція ШІ в освітній процес	<i>Інтеграція ШІ в освітній процес здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту (ШІ).</i> <i>Згідно пункту 3. Політики застосування штучного інтелекту (ШІ) правила для здобувачів:</i> 1. Планування та генерація ідей Використання ШІ для мозкового штурму, пошуку нових ідей для теми есе (з обов'язковим додаванням у запит посилань на україномовні джерела за тематикою дослідження). Створення кількох варіантів структури або плану есе для подальшого власного вибору та опрацювання. 2. Допомога в дослідженнях Узагальнення великих наукових статей або звітів для швидкого розуміння їхньої суті. Важливо: це не замінює необхідності самостійного прочитання та критичного аналізу ключових джерел. Пошук релевантної літератури з арт-терапії, соціально-психологічної підтримки родин (з обов'язковою подальшою перевіркою їх існування та достовірності, оскільки ШІ може вигадувати джерела). 3. Покращення власного тексту Перевірка граматики, орфографії та пунктуації у власноруч написаному тексті. Перефразування власних складних речень для покращення ясності та стилю. Переклад фрагментів тексту з іноземних джерел з обов'язковим подальшим редагуванням, оскільки автоматичний переклад часто буває неточним. 3.2. Заборонене використання ШІ (що вважається порушенням академічної доброчесності) Наступні дії є суворо забороненими і розглядаються як грубе порушення принципів академічної доброчесності, що прирівнюється до плагіату та академічного шахрайства: 1. Пряме копіювання (Плагіат) Подання тексту, повністю або значною мірою згенерованого ШІ, як власної, оригінальної роботи. Це стосується як цілих робіт (есе тощо), так і окремих абзаців. 2. Використання під час контрольних заходів Будь-яке використання інструментів ШІ під час іспитів, заліків, модульних контрольних робіт, тестів (включаючи онлайн-тестування), якщо це не було прямо та письмово дозволено науково-педагогічним працівником для конкретного
--	---

	завдання. 3. Фальсифікація та вигадання Використання ШІ для створення фальшивих даних, неіснуючих посилань на літературу, фейкових цитат чи результатів досліджень. 4. Делегування ключових завдань Перекладання на ШІ основного аналітичного чи творчого завдання роботи. Наприклад, замість самостійного аналізу методів арт-терапії здобувач дає ШІ запит: «Проаналізуй основні методи арт-терапії для роботи з сім'ями, напиши висновки», а потім подає отриманий текст як результат власного аналізу. 5. Виконання роботи за іншого Використання ШІ для написання рецензій, відповідей на форумах, виконання групових завдань від імені здобувача, якщо це не передбачає його активної інтелектуальної асті.
Відпрацювання пропусків занять	Відпрацювання пропущених занять з поважних та неповажних причин здійснюється на кафедрі психології шляхом проведення викладачем опитування здобувача за темою в усній або письмовій формі або виконання тестових завдань з відповідної теми в понеділок з 14:00 до 16:00 к.4, а д. 409.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамену) з освітнього компоненту для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компоненту, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання п и письмово екзамені .
Академічна доброчесність	Для забезпечення академічної доброчесності здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватись Положення про дотримання академічної доброчесності науковопедагогічними, педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти та Політики застосовання ш чного інтелекту (ШІ)
Інші складові політики компонента	Обов'язковою умовою формування фахових компетенцій здобувача є розвиток soft skills (м'яких навичок), а саме розвиток ефективних комунікацій, креативності, гнучкого і критичного мислення, що можливо за рахунок виконання самостійної роботи здобувача, а саме участі з доповідями у студентських конференціях, семінарах, гуртках, дискусійних клубках, енінгів з тематики дисципліни.

Затверджено на засіданні кафедри психології протокол №02 від 19.01.2026

Науково-педагогічний працівник

Ірина ЧАЙКА

Завідувач кафедри

Юлія КОКАРЧА